

RAPORT ÎNȚĂL DE CERCETARE (Rezumat executiv)

Cercetare privind migrația forței de muncă din Bangladesh și protecția socială a familiilor transnaționale în Bangladesh, Grecia și România

Editori:

Áron Telegdi-Csetri

Mara Birou

Dani Roșca

Acest document a fost realizat cu asistența financiară a Uniunii Europene, contractat de ICMPD prin intermediul Migration Partnership Facility. Conținutul acestui document este responsabilitatea exclusivă a Universității Babeș-Bolyai și nu poate fi în niciun caz considerat ca reflectând poziția Uniunii Europene și a ICMPD.

CASTLE 2

Sprijin pentru persoanele vulnerabile

Protecția socială transnațională a familiilor migranților din Bangladesh în UE

RAPORT ÎNȚĂL DE CERCETARE

Cercetare privind migrația forței de muncă din Bangladesh și protecția socială a familiilor
transnaționale în Bangladesh, Grecia și România

Rezumat executiv

Editori

Áron Telegdi-Csetri

Mara Birou

Dani Roșca

Cercetători

**Mihaela Hărăguș, Daniela Angi, Iulia-Elena Hossu, Mara Birou,
Ovidiu Oltean, Anatolie Coșciug, Viorela Ducu**

Centrul CASTLE, Universitatea Babeș-Bolyai

11 septembrie 2026

© 2026 Universitatea Babeș-Bolyai, Centrul CASTLE, Cluj-Napoca.

DOI (rezervat): <https://doi.org/10.5281/zenodo.22689158>

Rezumat executiv al volumului

Telegdi-Csetri, Á., Birou, M., & Roșca, D. (Eds.) (2026). *CASTLE2 Opening Research Report: Research on Bangladeshi labour migration and transnational family social protection in Bangladesh, Greece and Romania*. Cluj-Napoca: CASTLE Centre, Babeș-Bolyai University. <https://doi.org/10.5281/zenodo.22689158>

Rezumat executiv

Prezentare generală a cercetării

Raportul cercetării inițiale CASTLE2 („Sprijin pentru persoanele vulnerabile: protecția socială transnațională a familiilor migranților din Bangladesh în UE”) prezintă prima etapă a unui studiu privind migrația forței de muncă din Bangladesh către Grecia și România și familiile transnaționale pe care aceasta le creează. Elaborat de Centrul CASTLE din cadrul Universității Babeș-Bolyai, împreună cu Terre des Hommes România, Bangladesh și Grecia, și finanțat de UE prin Facilitatea pentru Parteneriat în domeniul Migrației a ICMPD, raportul combină cercetarea documentară cu activitatea de teren preliminară și cuprinde patru părți: o analiză exploratorie a literaturii de specialitate; o analiză a politicilor la nivelul UE, Greciei, României și Bangladeshului, însoțită de cartografierea părților interesate; o analiză comparativă a acordurilor de cooperare în domeniul migrației forței de muncă; și un raport calitativ preliminar.

Cadrul conceptual al cercetării este protecția socială transnațională hibridă (HTSP). În loc să analizeze ce îi datorează un anumit stat unui migrant, HTSP examinează resursele de protecție pe care o persoană le poate reuni efectiv la nivel transfrontalier de la patru furnizori — statul, piața, sectorul terțiar și rețelele personale — potrivit celor patru logici ale drepturilor: cetățenie, calitatea de persoană, piață și comunitate. Distincția dintre ceea ce este disponibil din punct de vedere juridic și ceea ce este accesibil în practică reprezintă un fir conductor al întregului raport.

Componenta calitativă se bazează pe 43 de interviuri realizate în limbile bengali, română, greacă și engleză, cu implicarea a 27 de co-cercetători recrutați din familii transnaționale, care au contribuit la elaborarea ghidurilor, au recomandat participanți și, în unele cazuri, au realizat interviuri. Colectarea datelor este în curs; prin urmare, constatările au în mod explicit un

caracter intermediar, iar materialul rezultat din interviuri nu a fost încă integrat în analiza politicilor.

Constatări principale

Lacuna de cercetare este reală și, în mare parte, neacoperită. Cadrul HTSP este bine dezvoltat, migrația din Bangladesh este documentată pe larg, iar regimurile de protecție socială din Europa de Sud și cele postsocialiste sunt bine descrise — însă aceste domenii ale literaturii de specialitate nu se intersectează. HTSP a fost aplicat coridoarelor latino-americane, turcești, africane și intraeuropene, aproape niciodată populațiilor din Asia de Sud și niciodată într-un context postsocialist devenit recent destinație de migrație. În cazul Greciei, dovezile privind lucrătorii din Bangladesh sunt limitate; pentru România, analiza nu a identificat niciun studiu evaluat inter pares.

Vulnerabilitatea apare înainte de plecare. Recrutarea finanțată prin îndatorare, intermedierea pe mai multe niveluri prin agenții autorizate și *dalal* integrați în comunitățile locale, precum și asimetria informațională creează o dependență care îi însoțește pe lucrători în străinătate. Costurile de intermediere sunt, în medie, de aproximativ 4.000 USD pe coridoarele gestionate prin intermediari privați, comparativ cu aproximativ 900 USD în cadrul Sistemului de permise de angajare Coreea–Bangladesh, administrat de stat — dovadă că intermedierea publică funcționează și că avantajele sale pot fi anulate atunci când agențiile private revin în proces.

Dreptul UE distribuie drepturile inegal, în funcție de statut, nu de nevoi. Protecția este cea mai solidă în cazul angajării legale, al mobilității lucrătorilor înalt calificați și al șederii pe termen lung și cea mai redusă în cazul muncii sezoniere, unde reîntregirea familiei este, în fapt, absentă. Acest aspect are o relevanță directă: în 2024, Bangladesh a fost al doilea mare beneficiar al permiselor UE pentru lucrători sezonieri (53.567, respectiv 19,6% din total), în timp ce cetățenii

din Bangladesh au primit doar aproximativ 0,7% dintre Cărțile Albastre. Călea utilizată cel mai frecvent este cea care oferă cele mai puține perspective de stabilire.

Grecia oferă, pe hârtie, drepturi extinse, însă supuse unor condiții stricte. Admiterea este determinată de angajator și limitată de cote; continuarea șederii depinde de reînnoirea permisului, care, la rândul său, este condiționată de îndeplinirea unui prag minim de zile asigurate. Prin urmare, pierderea locului de muncă pune în pericol însuși statutul juridic. Legea 5275/2026 atenuează această situație prin acceptarea unei perioade de șomaj de trei până la șase luni, facilitarea schimbării angajatorului și prelungirea duratei reînnoirilor, dar nu elimină această interdependență.

România a extins accesul mult mai rapid decât protecția. Contingentele anuale au crescut de la aproximativ 5.000 în perioada 2014–2016 la 100.000 în anii 2022–2025 (90.000 pentru 2026). OUG 32/2026 înlocuiește autorizațiile de muncă cu o cerere unică digitală, reglementează agențiile de plasare a forței de muncă și deschide o perioadă de regularizare până la 31 decembrie 2026 — însă lucrătorul rămâne dependent procedural de angajator sau de agenție. Serviciile de integrare se bazează pe finanțări AMIF acordate proiectelor, ceea ce generează discontinuități și lacune de acoperire, iar absența unui acord bilateral de securitate socială cu Bangladesh împiedică transferabilitatea drepturilor dobândite. Populația rezidentă din Bangladesh este de aproximativ 5.200 de persoane pe an, dintre care aproximativ 98% sunt bărbați, iar 61% au vârste cuprinse între 18 și 34 de ani, profil care indică o creștere viitoare a cererii pentru reîntregirea familiei.

Cadrul din Bangladesh este cel mai solid în domeniile în care se exercită autoritatea proprie a statului. Înregistrarea, autorizarea, acordarea avizelor, finanțarea protecției sociale și asistența pentru întoarcere sunt bine dezvoltate; salariile, securitatea la locul de muncă, mobilitatea între angajatori și transferabilitatea drepturilor de securitate socială nu sunt, deoarece acestea depind

de statele de destinație. Calitatea instrumentelor bilaterale variază considerabil — o evaluare a OIM a acordat acordurilor cu Irakul, Iordania și Arabia Saudită scoruri de 8, 9 și, respectiv, 12 din 20 de indicatori de protecție. Memorandumul de înțelegere Grecia–Bangladesh din 2022 (până la 4.000 de lucrători anual, cu regularizarea a aproximativ 15.000 de persoane) deschide o cale legală către Europa, dar condiționează accesul pe piață de caracterul temporar al șederii și de cooperarea în materie de returnare.

Interviurile ilustrează decalajul dintre existența drepturilor și accesul efectiv la acestea. În România: întârzieri de șase luni sau mai mult în eliberarea permiselor de ședere, reținerea permiselor de către angajatori, dependența de acordul angajatorului pentru schimbarea locului de muncă, condiționarea reîntregirii familiei de dovedirea unor disponibilități bancare considerabile și a unei anumite forme de locuire și — deoarece România nu are ambasadă la Dhaka — deplasări repetate și costisitoare în India, o familie raportând costuri totale de 18.000 EUR. În Grecia: întârzieri în procesarea cererilor, care reduc durata efectivă a permiselor, indisponibilitatea de facto a vizelor pentru familie și dependența ridicată de avocați și intermediari. În ambele țări, rețelele informale, conaționali, angajatorii, bisericile și organizațiile comunitare asigură protecția pe care instituțiile formale nu o oferă. Sprijinul circulă și în sens invers, familiile din țara de origine finanțând migranții. Copiii reprezintă atât motivația centrală, cât și costul principal: educația determină migrația, separarea este prelungită, copiii născuți în oricare dintre cele două țări nu dobândesc cetățenia, iar respondenții din a doua generație din Grecia intenționează tot mai frecvent să plece.

Concluzii

Pe acest coridor, protecția este construită din resurse disperate, nu furnizată ca un sistem coerent, iar constrângerea decisivă nu este absența drepturilor, ci caracterul lor condiționat. Legarea dreptului de ședere de un singur angajator transformă riscul obișnuit de pe piața muncii

într-o amenințare la adresa statutului juridic, ceea ce descurajează depunerea plângerilor și consolidează exploatarea. Datoria contractată pentru recrutare este factorul inițial care influențează tot ceea ce urmează; prin urmare, transparența costurilor, recrutarea plătită de angajator și intermedierea publică sunt intervențiile cu cel mai mare impact potențial.

Reîntregirea familiei reprezintă principalul obstacol în calea stabilirii în ambele țări: pragurile privind veniturile și locuința îi exclud tocmai pe lucrătorii plătiți cu salariul minim, pe care deficitul de forță de muncă îi atrage, iar soții veniți prin reîntregirea familiei nu dobândesc automat acces la piața muncii. Sprijinul informal și comunitar are un rol esențial și ar trebui recunoscut ca atare, nu ignorat.

De aici rezultă următoarele priorități practice: acorduri bilaterale de securitate socială și transferabilitatea drepturilor, informații în limba bengali și prezență consulară, separarea dreptului de ședere de relația cu un singur angajator și finanțarea serviciilor de integrare dincolo de ciclurile proiectelor individuale. Constatările sunt intermediare — datele din interviuri sunt încă în curs de colectare — astfel încât concluziile trebuie considerate provizorii și reanalizate în etapele ulterioare.